

JAARVERSLAG 2016

Algemeen

Vanaf de statutenwijziging per 8 december 2015 is de officiële naam: stichting Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik, afgekort tot VWSB. De kerntaak is de begeleiding naar zelfredzaamheid van de vluchtelingen die gehuisvest zijn in de gemeente Bunnik. Er zijn verschillende activiteiten die bijdragen aan het realiseren van deze kerntaak. Deze activiteiten zijn:

- het bieden van maatschappelijke begeleiding;
- het bieden van taalondersteuning;
- het ondersteunen bij de inburgering;
- het ondersteunen bij juridische zaken zoals gezinshereniging en verlenging verblijfsdocumenten;
- het vergroten van het draagvlak voor vluchtelingen.
- Sinds januari 2016 bieden wij werkcoaching aan. Werkcoaching wordt gegeven aan de vluchtelingen die ongeveer driekwart van hun inburgeringstraject hebben gevolgd.

De uitvoering van deze activiteiten vindt plaats door vrijwilligers die met elkaar het team van VWSB vormen. De coördinator geeft leiding aan het team. Het bestuur van de stichting draagt zorg voor de voorwaarden om het werk uit te kunnen voeren volgens de doelstellingen.

In principe worden vluchtelingen begeleid gedurende een periode van 2 tot 3 jaar. In die periode worden de cliënten vertrouwd gemaakt met zoveel mogelijk aspecten van het wonen en leven in de gemeente Bunnik en in Nederland. Daarnaast vragen oud-clieënten nog regelmatig om advies en/of om begeleiding, vooral als zich onbekende of onverwachte situaties voordoen.

Huisvesting vluchtelingen

Elke gemeente in Nederland huisvest jaarlijks een door de overheid opgelegd aantal vluchtelingen. Dit heet de *Taakstelling huisvesting vergunninghouders*. Voor de gemeente Bunnik bedroeg de taakstelling in 2016, 38 personen, een verhoging van 12 personen ten opzichte van 2015. Deze verhoging komt voort uit de verhoogde instroom van vluchtelingen uit Syrië en Eritrea. Het aantal te huisvesten statushouders komt in 2017 iets lager uit, maar de verwachting is dat de instroom de komende jaren weer zal toenemen door het grote aantal vluchtelingen dat zich nog ophoudt aan de randen van Europa.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

TAAKSTELLING HUISVESTING VERGUNNINGHOUDERS

	Taakstelling	Over uit het vorig jaar	Te huisvesten	Aantal gehuisvest	Naar het volgend jaar
2013	10	- 1	9	12	-3
2014	14	- 3	11	9	+2
2015	26	+2	28	28	0
2016	38	0	38	19	19
2017	21	19	40	12*	6*

*per 1 mei   *schatting

Maatschappelijke begeleiding en ondersteuning bij de inburgering.

De werkzaamheden van VWSB beginnen feitelijk op het moment dat een woning wordt aangeboden. Tot het moment dat de vluchteling op het station te Bunnik aankomt heeft de coördinator een aantal voorbereidende zaken geregeld. Daarna neemt de maatschappelijke begeleiding door de vrijwilligers een aanvang. De maatschappelijke begeleiding omvat alle taken rond wonen en het verkrijgen van inkomen. Daarnaast begeleidt VWSB bij gezinshereniging en eventueel andere lopende juridische procedures rondom verblijfsrecht. Ook problematiek rond verwerking en trauma alsmede opvoedingsvragen, relatieproblematiek en overige psychosociale problemen komen regelmatig aan de orde. In principe wordt doorverwezen naar de geëigende instanties, maar zolang die doorverwijzing nog niet tot stand is gekomen, ligt deze problematiek bij de maatschappelijke begeleiders.

Sinds 2013 is ook de begeleiding bij de inburgering een onderdeel geworden van de maatschappelijke begeleiding. Een aantal taken is nu een regulier onderdeel van het takenpakket van de vrijwilligers geworden zoals het aanvragen van een lening bij DUO, het plaatsen op een opleidingsinstituut en het inschakelen van een taalcoach. In principe heeft een inburgeraar drie jaar de tijd vanaf het moment van statusverlening om een taalniveau van minimaal A2 te behalen. Deze periode heet de inburgeringstermijn. De overheid legt boetes op als niet binnen de gestelde termijn het A2-niveau behaald wordt. De inburgeringstermijn kan in specifieke gevallen verlengd worden.

In voorgaande jaren was niet duidelijk of verlenging toegestaan werd of hoe er überhaupt omgegaan werd met boetes. In 2016 bleek dat DUO eigener beweging de inburgeringstermijn verlengde omdat duidelijk was door het hogere aantal ingestroomde vluchtelingen niet iedereen op tijd kon beginnen met zijn inburgering. In 2016 heeft in Bunnik niemand een boete ontvangen. Inburgeraars zijn zich niet altijd bewust van de consequenties als het gestelde niveau niet binnen de opgelegde termijn van 3 jaar gehaald wordt. De maatschappelijk begeleiders stimuleren en ondersteunen de vluchtelingen bij het bereiken van het vereiste niveau binnen de termijn.

In 2016 is meer aandacht ontstaan bij de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug (RSD) voor het behalen van de wettelijke startkwalificatie door jongeren onder de 27 jaar. De RSD streeft ernaar om jonge statushouders op een opleiding te plaatsen, met name de MBO-entree opleiding wordt hiervoor ingezet.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

Een bijkomend voordeel is dat de jongere geen uitkering meer ontvangt, maar studiefinanciering. Een groot nadeel is dat het inkomen uit studiefinanciering lager is dan een bijstandsuitkering. Ook is de MBO-1 opleiding niet voor iedereen passend, een aantal vluchtelingen kan een hogere opleiding aan. De MBO-entree-opleiding duurt 1 jaar en doorstroom naar een vervolgopleiding dient nog nader besproken te worden. Zonder begeleiding dreigt terugkeer in de bijstand.

VWSB blijft ernaar streven om per adres minimaal 1 computer met aansluiting op het internet te realiseren. Dit lukt goed. Een andere voorwaarde voor een goede inburgering is het oefenen van het spreken in het Nederlands. Dit wordt door het onderdeel Samenspraak gedaan. Steeds meer overlegt het opleidingsinstituut met de taalcoach over de vorderingen van een cliënt. Daarmee wordt de inzet van de taalcoach effectiever.

Het team van VWSB bestaat naast de maatschappelijk begeleiders uit het teamlid Taalcoaching dat het onderdeel Samenspraak coördineert, het teamlid Werkcoaching dat de werkcoaching coördineert en het teamlid Ondersteuning bij inrichting dat zich bezighoudt met aangeboden goederen en indien nodig kan adviseren en/of ondersteunen bij de inrichting van woningen.

Aantal begeleidingsmaanden Vluchtelingenwerk

- 2016: - 59 cliënten van 12 jaar en ouder die in totaal 568 maanden begeleiding hebben ontvangen.
- 14 kinderen tot 12 jaar die in totaal 142 maanden begeleiding hebben ontvangen.

Het aantal teamleden bedroeg per jaar ultimo: 12 personen, waarvan 9 maatschappelijke begeleiding bieden.

- 2015: - 46 cliënten van 12 jaar en ouder die in totaal 376 maanden begeleiding hebben ontvangen.
- 11 kinderen tot 12 jaar die in totaal 74 maanden begeleiding hebben ontvangen.

Het aantal teamleden bedroeg per jaar ultimo: 12 personen, waarvan 10 maatschappelijke begeleiding bieden.

Aantal cliënten gestart met de inburgering:

2016: 22 personen met ondersteuning van VWSB.

2015: 13 personen met ondersteuning van VWSB.

Gezinsherenigingen

In 2016 zijn 2 gezinnen herenigd. In de ene situatie betrof het een man die herenigd werd met zijn vrouw en hun 2 kinderen. In de andere situatie betrof het een zoon die herenigd werd met zijn ouders.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

Daarnaast is in 2016 aan 7 cliënten begeleiding geboden bij de aanvraag gezinshereniging. Er kan alleen gezinshereniging plaatsvinden met familie in de eerste graad, dus ouders en minderjarige kinderen. En soms met neefjes en nichtjes als de ouders daarvan niet meer in leven zijn. Gezinsherenigingen zijn over het algemeen complexe zaken. De Nederlandse overheid verlangt gelegaliseerde bewijzen van een huwelijk en geboorteaktes van kinderen, maar deze bewijzen zijn niet altijd te leveren door een land waar de burgerlijke administratie niet centraal wordt bijgehouden. De familie moet voor nader onderzoek altijd naar een Nederlandse ambassade, deze reis is soms moeilijk vanwege gevaarlijke situaties in het land dat men wil verlaten en soms zijn familieleden vooralsnog onvindbaar. Ook dan stukt de hereniging. En de IND kan besluiten om een aanvraag af te wijzen. Als een aanvraag om bovengenoemde redenen wordt afgewezen, kan de aanvraag weer in behandeling worden genomen als er toch bewijzen van de relatie gevonden worden of als een familielid weer getraceerd is. Soms wijst de IND een aanvraag af omdat verhalen van familieleden niet met elkaar overeenstemmen of de relatie toch niet bestendig bleek. Hiertegen kan in beroep gegaan worden.

In 2016 is één aanvraag definitief afgewezen. Een aanvraag betreft een reguliere aanvraag waarvan de partner door de IND verplicht werd terug te keren. Twee aanvragen lopen weliswaar al langere tijd, maar de verwachting is dat deze in 2017 gerealiseerd kunnen worden. Drie aanvragen lopen al meerdere jaren.

In 2015 ontvingen 2 vluchtelingen een positief antwoord op hun gezinsherenigingsaanvraag. Daarnaast is in 2015 aan 7 cliënten begeleiding geboden bij de aanvraag gezinshereniging. Daarvan is van 2 cliënten de aanvraag op eigen verzoek beëindigd. Twee aanvragen lopen al meerdere jaren.

De kosten van de herenigingen zijn betaald door het Steunfonds Vluchtelingen Bunnik.

Oud-clianten

Naast de nieuwe cliënten wordt regelmatig een beroep gedaan op de VWSB door oud-clianten. Zij hebben vragen over regelzaken rondom werk, uitkering, financiën, naturalisatie enzovoort. Ook komen zij langs met problemen over kortingen op uitkeringen door de RSD. De vragen van oud-clianten komen vooral terecht bij de coördinator. Deze legt contact met de geëigende instanties. Bij financiële problemen, met name bij schuldenproblematiek en/of vragen over belastingtoeslagen wordt een 'hulpverleningstraject' in gang gezet, eventueel met ondersteuning van een deskundige vrijwilliger.

Samenspraak / Taalcoaching

Samenspraak draagt bij aan de taalontwikkeling van 'anderstaligen' met behulp van vrijwillige taalcoaches. De 'anderstaligen' zijn alle personen met een buitenlandse achtergrond die behoefte hebben aan extra ondersteuning bij het leren van het Nederlands. Het accent ligt op het verbeteren van de spreekvaardigheid. Het merendeel van de 'anderstaligen' is vluchteling.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

Het onderdeel Samenspraak wordt begeleid door het teamlid Taalcoaching (vrijwillige functie op basis van de vrijwilligersvergoeding) en daarnaast heeft een bestuurslid Samenspraak als aandachtsgebied. Hiermee is de verbinding tussen beide onderdelen geborgd. Het teamlid Taalcoaching organiseert 2x per jaar een bijeenkomst voor alle taalcoaches om hun ervaringen te bespreken en om nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht te brengen.

De taalcontacten vinden wekelijks plaats. Zo'n contact duurt ongeveer 1,5 uur en de spreekvaardigheid staat centraal en zo nodig ondersteuning bij het huiswerk van de inburgeringscursus. Als het klikt tussen taalcoach en 'anderstalige' ontstaan er ook contacten buiten de reguliere afspraken om. Op deze wijze is een taalcoachcontact ook een sociaal contact. De taalcoaches maken deel uit van het netwerk van VWSB en kunnen om die reden ook benaderd worden met kleine verzoeken om ondersteuning.

In de gemeente Bunnik is het Regio Cultuurcentrum Idea actief. Deze organisatie heeft het beheer over de bibliotheek Bunnik. Idea richt in de diverse gemeenten Taalhuizen of Taalpunten op. In Bunnik is in 2016 het contract getekend voor een Taalpunt. Het Taalpunt houdt in dat voor mensen die inburgeren, een gratis bibliotheekabonnement beschikbaar is en dat in de bibliotheek boeken in eenvoudig Nederlands te leen zijn. Via de taalcoach wordt iedere anderstalige aangemeld bij het Taalpunt Bunnik. In 2017 wordt via het Taalpunt Bunnik, een maandelijks taalcafé gehouden. Iedereen kan hieraan deelnemen, naar aanleiding van concrete onderwerpen wordt met elkaar gediscussieerd.

Daarnaast wordt 3x per jaar een Intercultureel Eethuis georganiseerd in de Witte Huisjes. Een apart groepje organiseert deze bijeenkomsten en de Witte Huisjes biedt de locatie aan.

Taalverwerving blijkt niet vanzelfsprekend en zeker niet voor iedereen. Het leren van een vreemde taal gaat langzaam, zeker als je nog niet eerder een vreemde taal hebt geleerd. Daarnaast spelen onzekerheid over hoe het leven in Nederland geleefd wordt, zorgen om het thuisland, gemis van familie, gevoelens van heimwee en/of de aanwezigheid van trauma kunnen belemmerend werken op het leervermogen en de concentratie. Het bereiken van het verplichte A2 taalniveau is vaak al een hele opgave.

Resultaat taalcoaching

2016:	-	aantal beschikbare taalcoaches:	52 personen
	-	aantal anderstaligen:	43 personen
	-	aantal koppelingen tot stand gekomen:	20 koppelingen
	-	aantal koppelingen beëindigd:	17 koppelingen

Eind 2016 bestaan er 43 koppelingen. De gemiddelde duur van een koppeling bedraagt 19 maanden.

2015:	-	aantal beschikbare taalcoaches:	51 personen
	-	aantal anderstaligen:	38 personen
	-	aantal koppelingen tot stand gekomen:	26 koppelingen
	-	aantal koppelingen beëindigd:	17 koppelingen

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

Eind 2015 bestaan er 39 koppelingen. De gemiddelde duur van een koppeling bedraagt 25 maanden.

Naast de coördinatie van de Samenspraakcontacten is het organiseren van het Intercultureel Eethuis een onderdeel van Samenspraak. Het Intercultureel Eethuis is een groot succes. Er worden minimaal 3 bijeenkomsten per jaar georganiseerd.

Werkcoaching

Eind 2015 is een initiatief gestart om vluchtelingen te coachen bij het vinden van werk. Analoog aan de taalcoaching is het de bedoeling dat vluchtelingen in de gemeente Bunnik in een 1-op-1 contact praktisch op weg geholpen worden richting arbeidsmarkt. Naast praktische ondersteuning kan het ook gaan om coachende gesprekken. Dit initiatief is in 2016 verder ontwikkeld en is inmiddels te beschouwen als een vast onderdeel van de activiteiten die VWSB aanbiedt.

Vrijwilligers bieden cliënten en oud-clieënten ondersteuning aan bij het vinden van een opleiding en/of vrijwilligerswerk en/of betaald werk. Analoog aan taalcoaches, worden deze vrijwilligers 'werkcoaches' genoemd. Het teamlid Werkcoaching draagt zorg voor coördinatie en afstemming van werkcoaches. De coördinator heeft hierbij een pro-actieve en ondersteunende rol.

De coaching bestaat bijv. uit een aantal praktische zaken zoals het maken van een CV, een sollicitatiebrief, voorbereiding op een sollicitatiegesprek en alle andere voorkomende praktische ondersteuning die bijdraagt aan het vinden van een passende opleiding/werk. De ondersteuning kan ook bestaan uit het voeren van coachende gesprekken als het voor de cliënt nog niet duidelijk is welke richting het meest passend is. Het is in 2016 gebleken dat het begeleiden bij het verkrijgen van een realistisch arbeidsperspectief de meeste aandacht vraagt.

Daarnaast is het vergroten van kennis van scholingsmogelijkheden, het inschakelen van toekomstige werkgevers, het leggen van contact met branche-organisaties van groot belang om uitstroom naar een duurzaam arbeidsperspectief te kunnen realiseren. Afstemming met de RSD als uitkerende instantie en het Werkgevers-servicepunt (WGSP) is belangrijk en dient in de toekomst verder uitgebouwd te worden. Als er andere begeleidingstrajecten plaatsvinden, bijv. via BIGA, RSD of iets anders, dan kan een werkcoach de cliënt helpen waar onduidelijkheden zijn of waar hiaten zijn.

Wat een grote kracht blijkt is de inzet van het informele netwerk. In 2017 zal VWSB meer dan voorheen aan de hand van kleine profielen het eigen netwerk inzetten. Dit netwerk bestaat uit team- en bestuursleden, taalcoaches, werkcoaches en bestuursleden en donateurs van het Steunfonds Vluchtelingen Bunnik, met elkaar zo'n 85 personen.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

Cliënten worden aangemeld als de maatschappelijk begeleider en de cliënt overeenkomen dat de tijd daar rijp voor is. Met een intakeformulier wordt de cliënt aangemeld of meldt de cliënt zich zelf aan. De werkcoach gaat zelfstandig aan de slag met de cliënt, er vindt regelmatig afstemming plaats met de maatsch. begeleider die de spil vormt in de begeleiding.

Van oud-cliënten wordt meer initiatief verwacht dan bij nieuwe cliënten. Oud-cliënten onderhouden zelfstandig contact met een werkcoach. Als contacten moeizaam verlopen vindt een terugkoppeling plaats naar de coördinator van VWSB.

Resultaat Werkcoaching

In 2016 zijn 6 werkcoaches actief. Er worden 24 (oud-)cliënten begeleid naar opleiding en werk. Naast de inzet van de werkcoaches hebben ook de maatschappelijke begeleiders inspanningen geleverd om mensen op dit vlak te begeleiden.

Begeleiding naar opleiding, stage en werk	
Bezig met inburgering en heeft parttime werk of beroepsgerichte stage	7 personen
Bezig met inburgering, start begeleiding werkcoach	6 personen
Inburgering afgerond, start begeleiding werkcoach	1 persoon
inburgering afgerond en gestart met MBO-1 met studiefinanciering	3 personen
Inburgering afgerond, gestart in 2016 of start in 2017 met MBO-4 of HBO opleiding, geaccepteerd door UAF	4 personen
Inburgering afgerond, volgt opleiding met behoud van uitkering	1 persoon
Betaald werk, geen bijstand meer	2 personen
totaal	24 personen.

In 2016 is door 2 werkcoaches een training gegeven over opleiding en werk in Nederland, met de bedoeling om de cliënten te informeren, helderheid te krijgen over wensen, kansen en mogelijkheden en om cliënten van elkaar te laten leren. In 2016 volgen 5 deelnemers deze training. Deze training zal in 2017 nogmaals aangeboden worden.

Participatieverklaring

In 2016 wordt duidelijk dat de overheid verlangt dat statushouders een Participatie Verklaring ondertekenen. Hierin verklaart de nieuwkomer dat hij zich als nieuwe inwoner van Nederland verbindt met belangrijke waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie.

Om een dergelijke verklaring voldoende inhoud te geven worden er lessen gegeven in de eigen taal. De organisatie Nieuwkomers Vluchtelingen Amersfoort verzorgt in de regio Zeist/Bunnik dit traject. Het gaat om 8 lessen waarin thema's aan de orde komen als:

Opnieuw beginnen in je nieuwe woonplaats, eigen verantwoordelijkheid en bewustwording eigen kracht, het belang van taal om actief deel te kunnen nemen, rechten en plichten, integratie, kernwaarden, sociale kaart, opvoeding, verwachtingen.

De kosten van het traject bij NVA worden betaald door VWSB. De gemeentelijke subsidie is hiervoor verhoogd met eenzelfde bedrag.

Vluchtelingenwerk – Samenspraak Bunnik

In 2016 zijn 12 deelnemers aangemeld en hebben 11 deelnemers het traject gevolgd en de Verklaring ondertekend.

Regionale samenwerking

VWSB werkt sedert 2008 regionaal samen met de Vluchtelingen Werkgroepen Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug en Steunpunt Vluchtelingen De Bilt. Binnen deze samenwerking wordt de begeleiding van de vluchtelingen steeds meer met elkaar in overeenstemming gebracht door middel van het uitwisselen van kennis en ervaring, het ontwikkelen van 'stappenplannen' en het gezamenlijk volgen van landelijke ontwikkelingen met betrekking tot de Participatiewet, de Wet Inburgering en de taakstelling huisvesting vergunninghouders.

Naast de samenwerking op uitvoerend niveau vindt ook samenwerking plaats op bestuurlijk niveau. In 2015 heeft men een gezamenlijke gedragscode en klachtenregeling vastgesteld en zijn vertrouwenspersonen, een klachtenbemiddelaar en een klachtencommissie aangesteld.

In 2015 is een overleg gestart met andere zelfstandige groepen in de regio, met name om gezamenlijk een opleidingsprogramma voor de vrijwillige begeleiders te realiseren. In 2016 zullen 2 studiedagen worden georganiseerd. De deelnemers aan dit overleg zijn de coördinatoren van de groepen in Houten, Nieuwegein, Vianen, Stichtse Vecht, Woerden-Oudewater en Hilversum onder voorzitterschap van de coördinator van Bunnik.